

ZMĚNY V ADRESÁŘI SEKCE – CHANGES TO MEMBERSHIP DIRECTORY

Zkratka v závorce označuje řádného člena (Č) nebo spolupracovníka (S) sekce, letopočet je rokem vstoupení do sekce. Opravené údaje jsou uvedeny v apostrofech. Změny prosím zasílejte na e-mailovou adresu vitezslav.plasek@osu.cz nebo do redakce Bryonory.

The abbreviation in brackets stands for the full member (Č) or associated member (S), respectively, followed by the date of enrollment. Corrected data stand within apostrophes. Please send the changes to the e-mail address: vitezslav.plasek@osu.cz or at the Bryonora desk.

Rezignace – resignations

Lisická, RNDr., CSc., Eva, Dlhá 15, SK–900 31 Stupava, Slovenská republika,
eva.lisicka@gmail.com (A, 1988).

Změny – changes

Schiefenbein, Dr. Ulf, Blücherstraße 71 D–18055 Rostock, B.R.D.(dříve: Esslinger Strasse 18, D–721 24 Pliezhausen, B.R.D.).

Ú M R T Í – O B I T U A R I E S

MGR. VIERA SLEZÁKOVÁ, PHD. (ROD. ORTHOVÁ), 1973–2009

Vierka Slezáková od nás odišla po ťažkej chorobe 12. novembra 2009. Po skončení strednej školy pracovala od roku 1994 do roku 1999 v Slovenskom národnom múzeu – Prírodovednom múzeu v Bratislave ako preparátorka v botanickom oddelení. Tu sa stretla s Evou Lisickou a Pavlom Lizoňom, ktorí juoznámili so svetom lichenizovaných a nelichenizovaných húb. To ju očarilo natoľko, že sa rozhodla pokračovať v štúdiu. Prihlásila sa na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Huby ju zaujímali. No napokon sa pridala k nám – lichenológom, odkrývať tajomstvá „záhadného zeleného lišajníka“. Diplomovú prácu vypracovala na Katedre ekosoziológie a fyziotaktiky pod vedením Ivana Pišúta. Jej témou bola „*Bioindikácia zmien prostredia vo vybraných oblastiach západnej časti Podunajskej nížiny (NPR Šúr, Rusovce) pomocou epifytických lišajníkov*“ a úspešne ju obhájila v roku 1999. V tom istom roku nastúpila na trojročné interné doktorandské štúdium na Botanický ústav Slovenskej akadémie vied. Hlavnou náplňou jej bádania sa stal rod *Xanthoparmelia* (Vainio) Hale nom. cons. prop. Pri práci sa stretla s množstvom nejasností i kuriozít, ako viac-menej recentne (1990) stanovený typ k nomen nudum (*Parmelia conspersa* f. *convoluta* Rabenh.), nedôsledne klasifikovaný typový materiál i materiál všeobecne, mylné informácie v publikáciách monografov (*X. angustiphylla*, *X. felkaensis*, *X. verrucigera*). Typifikácie uviedla na pravú mieru, preradila synonymá *P. tarpatakensis* a *P. isidiigera* f. *ligustica* na správne miesto (t.j. zo synonymiky druhu *X. verrucigera* do *X. conspersa*), doplnila anatomicko-morfologické a najmä chemické znaky k materiálom z územia Slovenska i iných krajín, čo vyústilo do určovacieho kľúča. Identifikovala vzácne zbieraný druh s dosiaľ nevymedzeným areálom *X. felkaensis* pre Rakúsko a Rusko a doplnila znalosti o rozšírení tohto v európskom meradle vzácného druhu, ako i druhu *X. tinctina*. Zistila, že *X. verrucigera* sa v našich zemepisných šírkach nevyskytuje; zaznamenala výskyt druhov dosiaľ od nás neudávaných (*X. angustiphylla*, *X. tinctina*), znovupotvrdila suboceánický druh *X. mougeotii*. Po

ukončení doktorandského štúdia pracovala do materskej dovolenky opäť v Slovenskom národnom múzeu – Prírodovednom múzeu, v Bratislave.

Spomínam si, ako sme objavili dve stielky *Xanthoparmelia mougeotii* počas jednodňového výletu na Suzovu lokalitu na strečnianskom Starhrade v Malej Fatre blízko Nezbudskej Lúčky 19. augusta v roku 2002, na výjazd na Zobor nad Nitrou v apríli 2004, kde Vierka objavila *X. tinctina*, na exkurziu do Malých Karpát na Kršlenicu 5. apríla 2002, kde sme objavili *Solenopsora candicans*, 8. novembra 2002 do Plaveckého Podhradia, kde sme na strelnici pri dedine našli *Leptogium ferax*, na Otvorenie lichenologického roka v apríli 2003 v Malých Karpatoch pod Kuklou, kde sme objavili zvyšok pôvodného zmiešaného listnatého lesa s kalicioidnými lišajníkmi... Skvelé zažitky sú z nespočetných exkurzií – do Červených vrchov v Tatrách, do Národného parku Muránska planina, kde sme okrem fantastických lichenologických nálezov absolvovali útek pred nedeterminovanými zvermi pohybujúcimi sa okolo lesnej studničky pod Muránskym hradom, útek pred pánom strážiacim senníky nad Tisovcom, na šindľoch ktorých, ako na potvoru nádherne rástol svietivček *Candelariella kuusamoensis*... Ako sme v Havraníku na severnom úpätí Muránskej planiny opomenuli fakt, že sa mení letný čas za zimný a o hodinu viac sme čakali Drahoša Blanára zo Správy Národného parku Muránska planina, rozoberajúc dôvody, prečo asi po nás neprišiel... Spomíname si na čokoládové tyčinky („tribitky“), ktoré nám nosila do terénu... na to, že zbierku lišajníkov SAV obohatila o zbery nielen zo Slovenska, ale i z gréckeho Androsu... Je toho naozaj veľa. A za všetko ĎAKUJEME.

Anna Guttová

WILFRED B. SCHOFIELD (1927–2008)

Loni na podzim zemřel po krátkém boji s rakovinou ve věku 81 let jeden z nejvýznamnějších amerických bryologů Wilf Schofield.

Wilf pocházel z kanadského Nového Skotska, kde zahájil svojí kariéru jako středoškolský učitel geologie. Botanika a zejména bryologie se mu staly vášní již v počátcích jeho universitního vzdělání. Ve svém magisterském studiu na Stanfordské Universitě se věnoval systematice rodu *Hypnum* v Kanadě. Doktorské vzdělání získal na Dukeově universitě. Poté natrvalo zakotvil na Universitě Britské Kolumbie ve Vancouveru. Vychoval zde řadu studentů a ve sbírce UBC je také uložen jeho obsáhlý herbář.

Miloval práci v terénu a jeho publikace *Phytogeography of northwestern North America: bryophytes and vascular plants* je důležitým základem floristických prací pacifického severozápadu. Jeho nejznámější publikací je učebnice *Introduction to Bryology* z roku 1985, za kterou získal řadu ocenění, a se kterou se dříve či později seznámí každý student bryologie. Jeho *Field Guide to Liverwort Genera of Pacific North America* z roku 2002 je základní příručkou ekologů a botaniků oblasti. Neignoroval ani lišejníky, a tak kromě řady mechorostů je jeho jméno spojeno i s druhem rodu *Cladonia* a *Verrucaria*. Spolu se Stevem Talbotem se 15 let věnoval intenzivnímu floristickému průzkumu Aleutských ostrovů. Na Aleutech také strávil své poslední léto. Rozpracovanou Flóru Aleutských ostrovů již nestihl dokončit.

Wilf byl úžasný učitel s nevyčerpatelnou zásobou trpělivosti, laskavosti, podpory a nadšení. Když se na jaře roku 2007 zúčastnil exkurzí v údolí řeky Columbia, byl neustále obklopen rojem dotazujících se studentů, že mu stěží zbýval čas na vlastní průzkum. Ani jednou nikoho neodmítl s dotazem a jako učitel s velkým U si to celé hemžení kolem užíval. Wilf byl dobrý nekonfliktní a nesobecký člověk, jací se potkávají za život jen vzácně, a jeho odchod je o to větší ztrátou pro celou bryologickou obec.

Blanka Shaw

GABRIELA G. HÄSSEL DE MENÉNDEZ (1927–2009)

Dne 4. 7. 2009 se uzavřela životní dráha jedné z nejvýznamnějších postav latinskoamerické bryologie. Zhruba šedesátiletá profesní dráha dr. G. G. Hässel de Menéndez je dlouhodobě spjata s přírodovědným muzeem v Buenos Aires (Museo Argentino de Ciencias Naturales „Bernardino Rivadavia“). Do povědomí bryologů se zapsala nejprve svými studii o játrovkách nejjižnější části Jižní Ameriky (Argentina, Chile, Uruguay), taxonomickými studii o jihoamerických játrovkách (*Pallavicinia*, *Symphyogyna*, *Riccardia*, široce pojmávaný rod *Chiloscyphus*) a hlevících (*Anthoceros*, *Folioceros*, *Phaeoceros* aj.; objevila a popsala např. i rod *Leiosporoceros*, dnes oddělovaný do samostatné třídy *Leiosporocerotopsida*). Cenné jsou její taxonomické studie v sériích „Hepaticae Fuegianaee“ a „Patagonian bryophytes“, spolu se svou asistentkou S. Solari je autorkou jediného vyšlého svazku o játrovkách Ohňové země v sérii „Flora Cryptogámica de Tierra del Fuego“. V roce 2009 vydala (spolu s Martou F. Rubies) obsáhlý katalog játrovek a hlevíků jižní části Jižní Ameriky, shrnující dosavadní údaje z celé oblasti. Intenzívně se věnovala i výzkumu subantarktické oblasti přilehlé k Jižní Americe, bohužel nedokončená zůstala plánovaná studie o játrovkách Jižní Georgie. Poslední její výzkumný projekt (snad nejnáročnější), monografická studie velmi početného rodu *Plagiochila* v oblasti nejjižnější Jižní Ameriky (v tropické Americe je tento rod pokryt studii J. Heinrichse a dalších), byl dokončen a publikován zhruba z jedné třetiny. Její smrt citelně pocítí pracovníci, kteří se věnují nebo budou věnovat biodiverzitě játrovek v oblasti Argentiny a Chile, pro řadu skupin, zahrnující i některé velmi obtížné rody (*Riccardia*, *Plagiochila*), představovala jediného žijícího specialistu.

J. Váňa